

Plan sociale veiligheid

Informatie over (ons beleid tegen) pesten voor docenten, ouders en leerlingen:

Respect en sociale veiligheid

Inhoudsopgave

1. Vooraf	3
2. Pesten	4
<i>Pestgedrag</i>	4
<i>Mogelijke signalen van gepest worden</i>	4
3. Het pestprotocol	5
<i>Uitgangspunten</i>	5
<i>De vijfsporenaanpak</i>	5
<i>Preventieve maatregelen</i>	6
4. Cyberpesten ofwel digitaal pesten	7
5. Het stappenplan na een melding van pesten	8
<i>De mentor</i>	8
<i>De coördinator sociale veiligheid (de leerlingcoördinatoren)</i>	8
<i>Schorsing</i>	9
<i>Schoolverwijdering</i>	9
<i>De taak van vakdocenten</i>	9
6. Protocol Sociale Media	10
<i>Uitgangspunten</i>	10
<i>Voor alle betrokkenen (medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers)</i>	10
<i>Sancties en gevolgen voor betrokkenen</i>	11
7. Monitoren van sociale veiligheid	12
8. Klachtenregeling	13
Bijlagen	14
<i>Bijlage 1 Het RESPECT-contract</i>	14
<i>Bijlage 2 Links voor bruikbare adressen bij pesten</i>	15

1. Vooraf

Dit is het pestprotocol van het Oostwende College. Enerzijds bevat het richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag, anderzijds staan er ook activiteiten in die pesten kunnen voorkomen.

Dit protocol is erop gericht om alle volwassenen (het schoolpersoneel en de ouders) en onze leerlingen op de hoogte te brengen, van alles wat de school wil doen om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen. Het heeft als belangrijkste doel om het vertrouwen van allen te winnen op een gebied waar nog te vaak wantrouwen overheerst.

De acties die we ondernemen zijn niet statisch. Afhankelijk van alle andere ontwikkelingen binnen de school, zal ook het handelen rondom pesten zich constant ontwikkelen. De aanpak van pesten heeft echter een duidelijk eigen karakter. Pesten is een probleem van alle tijden en alle leeftijden. Een complex verschijnsel in de onderlinge communicatie en omgang. Dat maakt dat een gepaste aanpak van pesten maatwerk is. Dat er geen standaard werkwijze op alle situaties toegepast kan worden. In goed overleg en door hoor- en wederhoor wordt geprobeerd de situatie te verbeteren zodat alle partijen zich gezien en gehoord voelen.

Alles wat we kunnen doen voor onze leerlingen valt of staat bij de signalering en/of melding van pestgedrag.

2. Pesten

Pestgedrag

We spreken van pestgedrag als een leerling (bewust) regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt.

In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er grip op te krijgen. De school, ouders en leerlingen hebben een taak bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen.

Pesten kan op verschillende manieren zoals met woorden, plaatjes, appjes, vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, aan iemand of aan iemand z'n spullen zitten, achtervolgen, opsluiten, uitsluiten, afpersen etc. Dit gebeurt vaak fysiek, maar tegenwoordig ook steeds vaker online.

Plagen kan pesten worden. Het kan lijken dat iemand het niet erg vindt, maar onder een lach kan iets heel anders schuilgaan. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over.

Mogelijke signalen van gepest worden

- Niet meer naar school willen of over school praten thuis;
- Weinig afspreken met leeftijdsgenoten;
- Slechtere resultaten op school;
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen;
- Gezondheidsklachten of (zelf gecreëerde) blessures om niet naar school te hoeven;
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben;
- Niet meer naar een sport of vereniging willen gaan;
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen;
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.

3. Het pestprotocol

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen. Met het ondertekenen van het respect-contract (zie bijlage I) in klas 1 en 2 laten alle betrokken partijen zien, dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken.
2. De school is actief in het creëren van een veilig, pedagogisch klimaat. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten. Dit vindt onder andere plaats tijdens de mentorlessen, de Dag en de Week tegen Pesten.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol). Zie hiervoor het stappenplan na een melding van pesten (hoofdstuk 4).

De vijfsporenaanpak

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school
 - Door het plan sociale veiligheid hebben directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
 - De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.
2. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt.
 - Het probleem wordt serieus genomen.
 - Er wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd.
 - Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
3. Het bieden van steun aan de pester
 - Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester.
 - De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
 - Wijzen op gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.
4. Het betrekken van de middengroep bij het probleem
 - De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en hoe de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

5. Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter, een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Preventieve maatregelen

Binnen het thema sociale veiligheid spelen respect en positieve omgangsvormen een grote rol. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken, maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.

Docenten en mentoren leggen de nadruk op gewenst gedrag en bespreken met de klas de verwachtingen over een positieve omgang met elkaar.

In alle leerjaren wordt aandacht besteed aan pesten. We besteden extra aandacht hieraan tijdens de Dag en Week van Respect. Tijdens de mentoruren wordt er gewerkt met de methode Breingeheimen. Hierin komen verschillende onderwerpen aan bod.

HALT geeft voorlichting in leerjaar 1 en 2 over onlinegedrag en andere relevante onderwerpen die op dat moment aan de orde zijn.

De leerlingen, ouders, mentor en coördinator sociale veiligheid ondertekenen een aantal samen gemaakte afspraken (het respectcontract klas 1 en 2). Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingvolgsysteem (Magister) van zowel de pester als het slachtoffer.

4. Cyberpesten ofwel digitaal pesten

Cyberpesten ofwel digitaal pesten is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon.

Het stappenplan na een melding van cyberpesten:

1. Bewaar de berichten. Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Maak screenshots, opnames of sla foto's op.
2. Reageer niet op pestmails of andere digitale pesterijen. Meld het bij je ouders of op school.
3. Blokkeren van de afzender. Blokkeer het telefoonnummer van de afzender, zowel in je contacten als binnen verschillende apps en je e-mail.
4. Ga naar je mentor toe op school. Deze zal je verder helpen om het pestgedrag te stoppen.
5. Mentor neemt contact op met ouders en verwijst de ouders zo nodig door naar www.pestweb.nl
6. Mentor adviseert aangifte. In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101)

Links voor bruikbare adressen bij cyberpesten: [bijlage 2](#).

5. Het stappenplan na een melding van pesten

De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. De mentor licht hierover de ouders in. Verslag wordt genoteerd in een nieuw logboekitem in Magister.
2. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt. Verslag wordt genoteerd in het logboekitem in Magister.
3. De mentor praat, indien nodig, met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft. Verslag wordt genoteerd in het logboekitem in Magister.
4. Indien het probleem zich herhaalt worden ouders uitgenodigd op school door de mentor. Verslag wordt genoteerd in het logboekitem in Magister.
5. Bij onvoldoende resultaat na alle acties doorlopen te hebben, meldt de mentor het gedrag aan de Coördinator sociale veiligheid (leerlingcoördinator). De mentor overhandigt de coördinator het logboekitem, met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.

Minimale vereiste logboekitem:

- Verslag gesprek gepeste leerling
- Verslag gesprek pestende leerling
- Verslag contact ouders
- Gemaakte afspraken (van beide partijen) + eventuele sancties
- Verslag van oudergesprek in geval van herhaling pesten.
- Verslag plus nieuwe afspraken in Magister

De coördinator sociale veiligheid (de leerlingcoördinatoren)

1. De coördinator neemt de rol van de mentor over bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
2. De coördinator heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
3. In dit gesprek worden:
 - Klachten besproken (hoor- en wederhoor)
 - Helderheid gegeven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten
 - Afspraken genoteerd die met zowel de pester als de gepeste zijn gemaakt.
 - Noemt verdere sancties (wat betreft de rol van leerlingcoördinator)
4. De coördinator stelt alle betrokken ouders op de hoogte over het vervolgtraject en verzoekt hen om met hun kind te praten om verdere escalatie te voorkomen. Tevens bespreekt de coördinator mogelijkheden tot hulp met de ouders.
5. Is er sprake van hardnekkige en/of zorgelijke pestproblematiek? Dan wordt in overleg met ouders en leerlingen een afsprakencontract gemaakt met daarin de gemaakte afspraken. Tevens worden vooraf evaluatiemomenten vastgelegd en mogelijke consequenties beschreven.

Wanneer de leerling zich bij herhaling niet houdt aan het afsprakencontract, schakelt de leerlingcoördinator de directie in om verdere stappen te bespreken.

De leerlingcoördinator koppelt alle informatie weer terug naar de mentor. Afspraken moeten worden vastgelegd in eerder genoemd logboekitem.

Schorsing

Wanneer ook het pestproject geen blijvende vruchten afwerpt, gaat de directie in gesprek met ouders en de leerling en het vervolgtraject bespreken. Hierbij wordt de leerlingcoördinator en/of de zorgcoördinator betrokken. Er kan een schorsing volgen van een dag. Bij herhaling kan de pestende leerling een langere schorsing krijgen.

Om dit te voorkomen zullen we altijd met verschillende partijen in gesprek blijven en zo hopelijk een juiste oplossing voor iedereen vinden.

Schoolverwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het ongewenste pestgedrag, dan liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de school niets anders dan schoolverwijdering.

De taak van vakdocenten

De vakdocenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen, of vermoeden hebben tot pesten, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen om hulp en overleg in gang te zetten.

6. Protocol Sociale Media

Het Oostwende College vertrouwt erop dat medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen verantwoord om zullen gaan met sociale media en heeft dit protocol opgezet om een ieder die bij het Oostwende College betrokken is of zich daarbij betrokken voelt daarvoor richtlijnen te geven.

Uitgangspunten

1. Het Oostwende College onderkent het belang van sociale media.
2. Dit protocol draagt bij aan een goed en veilig school- en onderwijsklimaat.
3. Dit protocol bevordert dat de instelling, medewerkers, leerlingen en ouders op de sociale media communiceren in het verlengde van de missie en visie van de onderwijsinstelling en de reguliere fatsoensnormen. In de regel betekent dit dat we respect voor de school en elkaar hebben en iedereen in zijn waarde laten.
4. De gebruikers van sociale media dienen rekening te houden met de goede naam van de school en van eenieder die betrokken is bij de school.
5. Het protocol dient de onderwijsinstelling, haar medewerkers, leerlingen en ouders tegen zichzelf en anderen te beschermen tegen de mogelijke negatieve gevolgen van de sociale media.
6. De richtlijnen in dit protocol hebben alleen betrekking op schoolgerelateerde berichten of wanneer er een overlap is tussen school, werk en privé.

Voor alle betrokkenen (medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers)

1. Het is niet toegestaan om tijdens de lessen actief te zijn op sociale media, tenzij door de schoolleiding of docent hiervoor toestemming is gegeven.
2. Het is betrokkenen toegestaan schoolgerelateerde onderwerpen te publiceren, mits het geen vertrouwelijke of persoonsgebonden informatie over de school, zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen betreft. Tevens mag de publicatie de naam van de school niet schaden.
3. De betrokkene is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud die hij of zij publiceert op de sociale media. Meninge(n) (vooral van een medewerker) kunnen eenvoudig verward worden met de officiële standpunten van de onderwijsinstelling. Privéuitingen mogen/kunnen niet geassocieerd worden met de school.
4. Elke betrokkene dient zich ervan bewust te zijn dat de gepubliceerde teksten en uitlatingen voor onbepaalde tijd openbaar zullen zijn, ook na verwijdering van het bericht.
5. Het is voor betrokkenen niet toegestaan om foto-, film- en geluidsopnamen van schoolgerelateerde situaties op de sociale media te zetten, tenzij betrokkenen hier uitdrukkelijk toestemming voor plaatsing hebben gegeven.
6. Het is medewerkers niet toegestaan om 'vrienden' te worden met leerlingen op sociale media.
7. Indien betrokkene over het Oostwende College publiceert dient hij/zij te vermelden dat het hier om de eigen persoonlijke mening gaat en los staat van eventuele officiële standpunten van het Oostwende College. De medewerker neemt niet deel aan een discussie die (op enigerlei wijze) te maken heeft met de onderwijsinstelling.
8. Alle betrokkenen nemen de fatsoensnormen in acht. Onder het overschrijden van de fatsoensnormen verstaan wij: mensen pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, zwartmaken of anderszins beschadigen. Mocht het aan de orde zijn dan neemt de onderwijsinstelling passende maatregelen. Zie ook: *Sancties en gevolgen voor betrokkenen*.

9. Bij twijfel of als online communicatie dreigt te ontsporen of in strijd is met deze richtlijnen dient de betrokkene direct contact op te nemen met de onderwijsinstelling of leidinggevende om de te volgen strategie te bespreken.
10. Alle betrokkenen conformeren zich met dit protocol.

Sancties en gevolgen voor betrokkenen

Betrokkenen die in strijd met dit protocol handelen maken zich mogelijk schuldig aan verwijtbaar gedrag. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het leerling- of personeelsdossier.

Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden maatregelen genomen die variëren van waarschuwing, schorsing, berisping en verwijdering/ ontslag van school.

Indien de uitlating van leerlingen en/of ouders/verzorgers en medewerkers mogelijk een strafrechtelijke overtreding inhoudt zal door het Oostwende College aangifte bij de politie worden gedaan.

7. Monitoren van sociale veiligheid

Het Oostwende College heeft verschillende methoden om de sociale veiligheid van onze leerlingen te monitoren. Allereerst wordt elk jaar de Schoolvragenlijst afgenomen voor de klassen 1 tot en met 3. De leerling vult de vragenlijst in, die vervolgens nagekeken wordt door de orthopedagoog. Die koppelt de resultaten terug naar de mentor, met eventueel advies voor een vervolgstap. De mentor bespreekt deze uitslag met de leerling en waar nodig ouders en legt de gemaakte afspraken vast.

Daarnaast wordt ook elk jaar een GGD jeugdgezondheidsonderzoek gedaan voor afwisselend leerjaar 1, 2, 3 en 4. Deze terugkoppeling gaat op groepsniveau naar de mentor.

Jaarlijks wordt een tevredenheidsonderzoek uitgezet onder ouders en leerlingen. Dit wordt geanalyseerd door de kwaliteitsmedewerker. We kijken hierbij onder andere naar: de resultaten van het onderwijs, de tevredenheid van de leerlingen, de tevredenheid van de ouders en communicatie en voorlichting.

Ten slotte is het versterkt mentoraat een belangrijk element in het monitoren van het welbevinden. Er is extra tijd voor individuele gesprekken met leerlingen en daardoor ook meer ruimte voor vroeg signalering.

8. Klachtenregeling

Het Oostwende College hecht veel waarde aan een goede verstandhouding tussen ouders, leerlingen en medewerkers en doet zijn uiterste best om klachten te voorkomen. Helaas blijft altijd het risico bestaan dat zaken niet optimaal verlopen. Mocht het nodig zijn, worden ouders verwezen naar www.meerwegen.nl/klacht voor de stappen die ouders kunnen ondernemen. Via deze website is ook de klachtenregeling voor ouders in te zien.

Bijlagen

Bijlage I Het RESPECT-contract

RESPECT-contract

Wij respecteren elkaar!

Ik heb respect voor leerlingen en docenten en accepteer iedereen zoals hij is. Dit betekent dat ik vriendelijk ben tegen iedereen binnen de school. Als mij dit niet lukt, dan bespreek ik met mijn mentor hoe ik dit kan oplossen. Ik werk mee aan een veilige en leuke school! Ik zal andere leerlingen helpen om dit ook te doen.

- ☺ Ik vind eerlijkheid belangrijk, roddelen en liegen doe ik niet.
- ☺ Iedereen hoort erbij, ik vind dat iedereen zichzelf mag zijn.
- ☺ Ik toon respect voor ieders mening.
- ☺ Ik help waar het kan en ben bereid naar de ander te luisteren
- ☺ Ik werk mee om agressie, geweld, dreigementen en chantage uit onze school te bannen!
- ☺ Pesten doe ik niet aan mee, ik meld dit bij de mentor
- ☺ Bij ruzies probeer ik geen partij te kiezen, maar zoek ik samen naar een oplossing.
- ☺ Wat iemand mij in vertrouwen vertelt, blijft in vertrouwen.
- ☺ Veiligheid vind ik belangrijk, wapens en drugs horen niet bij mij.
- ☺ Sociale media gebruik ik voor mijzelf, niet voor of over een ander.
- ☺ Ik respecteer de spullen van een ander.

Hieronder is ruimte om zelf in te vullen wat je in bovenstaand lijstje mist, je mag hier ook positieve afspraken schrijven!

- Ik zal _____
- Ik zal _____
- Ik zal _____
- Ik zal _____

Door mijn handtekening onder dit contract te zetten, beloof ik dat ik mijn uiterste best zal doen bovenstaande afspraken na te leven. Doe ik dat niet, dan zal de school maatregelen nemen.

Naam:

klas:

Datum:

Handtekening leerling:

Handtekening ouders:

Handtekening mentor:

Handtekening coördinator sociale veiligheid

Bijlage 2 Links voor bruikbare adressen bij pesten

Algemene zoekpagina's

- www.pesten.startkabel.nl

Pesten (algemeen)

- www.pestweb.nl
Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.
- www.vraaghetdepolitie.nl
Voor het antwoord op al jouw vragen over veiligheid.

Cyberpesten / veilig internetgebruik / veilige school

- www.meldknop.nl
Iets vervelends gebeurd op internet over het onderwerp pesten, misbruik, lastiggevallen, seks? Via deze site kan je melding maken of hulp zoeken door te bellen, chatten of mailen met een medewerker.
- www.digibewust.nl
Een informatieve site van het Ministerie van Economische zaken, over het veilig gebruik van internet.
- www.schoolveiligheid.nl
Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.